

Küresel risk iştahında zayıf seyir sürüyor

Gelişmiş ekonomilerde hızlı faiz artırımlarının sürebileceği beklentileri güçlenirken, Cuma günü küresel finansal piyasalarda riskli varlıklar zayıf bir seyir izledi. ABD’de tarım dışı istihdam Eylül’de beklentilerin üzerinde artışa işaret ederken, işsizlik oranı geriledi. Güçlü veri sonrası ABD Merkez Bankası’nın (Fed) hızlı faiz artırımlarına devam edeceği beklentisi güçlenirken, tahvil faizleri yükseldi. Jeopolitik belirsizliklerle birlikte hızlanan riskten kaçış eğilimine rağmen ABD 10 yıllık tahvil faizi 6 baz puan artışla %3,88’e çıktı. Almanya 10 yıllık tahvil faizi 11 baz puan yükselerek %2,20’ye, İngiltere 10 yıllık tahvil faizi 7 baz puan artarak %4,24’e yükseldi. MSCI gelişmekte olan ekonomiler hisse senedi endeksi %1,4, MSCI dünya geneli hisse senedi endeksi %2,4 geriledi. Dolar hem gelişmiş diğer ekonomilerin hem de gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri karşısında güç kazandı. Altının ons fiyatı %1,0 gerilerken, Brent tipi ham petrolün varil fiyatı %3,7 yükseldi.

Türk finansal varlıklarda karışık bir seyir gözlemlendi. Hazine dolar cinsi sukuk ihracını tamamlarken, Eylül’de nakit gerçekleşmeler geçen yılın aynı dönemine göre zayıf performansa işaret etti. Küresel risk iştahındaki zayıf seyre rağmen Borsa İstanbul 100 ve 30 gösterge endeksleri sırasıyla %0,4 ve %0,2 yukarıda kapandı. TL dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet karşısında %0,3 değer kazandı. Kısa vadeli TL cinsi tahvil faizleri gerilese de ülke risk priminde ve uzun vadeli tahvil faizlerinde yükselişler yavaş da olsa sürdü.

Yeni güne ise küresel piyasalar Cuma gününden kalan eğilimlerle zayıf bir başlangıç yaptı.

Bu sabah Çin’de açıklanan veriler Caixin hizmet sektörü satın alma yöneticileri endeksi (PMI) Eylül’de daralmaya işaret ederken, resesyon kaygıları ve jeopolitik belirsizlikler riskli varlıkların zayıf bir seyir izlemesine neden oluyor. Günün ilerleyen saatlerinde makroekonomik veri takvimi sakinken, jeopolitik gelişmelere dair haberler takip edilecek. Yurtiçinde TÜİK Ağustos ayı işgücü istatistiklerini açıklayacakken, Hazine 5 yıl vadeli sabit

Günlük Deđişimler

Dolar/TL	18.56 ▼ -0.1%	BİST 100	3,568 ▲ 0.4%
TR 2Y	15.57 ▼ -14 bp	TR 10Y	12.06 ▲ 6 bp
DXY	112.8 ▲ 0.5%	MSCI Dünya	2,418 ▼ -2.4%
Altın (ons, \$)	1,695 ▼ -1.0%	ABD 10Y	3.89 ▲ 6 bp
Brent (varil, \$)	97.9 ▲ 3.7%	Karbon (ton, €)	69.9 ▲ 1.3%

Not: Veriler bir önceki işlem günü kapanışlarını baz almaktadır.

Döviz Kurlarında Günlük Hareket

Dolar/Türk Lirası	-0.1%
Dolar/Güney Afrika Randı	0.8%
Dolar Endeksi	0.5%
Dolar/Rus Rublesi	0.3%
Dolar/Japon Yeni	0.1%
JP Morgan GOÜ Endeksi	-0.1%
Dolar/Meksika Pesosu	-0.4%
Dolar/Brezilya Reali	-0.4%
Euro/Dolar	-0.5%
İngiliz Sterlini/Dolar	-0.7%

MSCI Endeksleri (Dolarbazlı, günlük değişim)

MSCI Türkiye	-0.1%
MSCI GOÜ Avrupa	-0.3%
MSCI Latin Amerika	-1.3%
MSCI GOÜ	-1.4%
MSCI Asya Pasifik	-1.4%
MSCI Avrupa	-1.7%
MSCI Dünya	-2.4%
MSCI Kuzey Amerika	-2.8%

Günün Önemli Veri ve Geliřmeleri

Ülke	Veri / Geliřme	Dönem	Piy. Beklentisi	Önceki
Türkiye	İşsizlik Oranı	Ağustos		-%10,1

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

kupon ödemeli tahvil ihraç edecek. Gün içinde veri akışına ve Hazine ihracına ek olarak Türk finansal varlıkların seyri açısından küresel eğilimler ve ekonomi dışı gelişmelere dair haberlerin önemli olabileceği düşünülüyor.

ABD'de tarım dışı istihdam Eylül'de beklentilerin üzerinde artışa işaret ederken, işsizlik oranı geriledi. Tarım dışı istihdam Eylül'de aylık bazda 250 bin kişi olan beklentilerin üzerinde 263 bin kişi artarken, işsizlik oranı Ağustos ayındaki %3,7'de yatay kalacağı tahminlerine karşın %3,5'e geriledi. Eylül'de saatlik ortalama kazançlar aylık bazda %0,3 ile beklentiler dahilinde artarken, saatlik kazançların yıllık artış hızı %5,2'den %5,0'a indi.

Çin'de Caixin hizmet sektörü PMI Eylül'de daralmaya işaret etti. Ağustos ayında 55,0 olan endeks Eylül'de 49,3'e indi.

Eylül'de nakit gerçekleştirmeler geçen yılın aynı dönemine göre zayıf performansa işaret etti. Eylül'de nakit bazlı gelirler geçen yılın aynı ayına göre %95,6 artarken, faiz dışı giderler %101,6 ve toplam giderler %105,3 artış kaydetti. Böylece Eylül 2021'de 20,6 olan nakit bazlı faiz dışı açık 48,1 milyar TL'ye, toplam nakit açığı da 32,9 milyar TL'den 79,3 milyar TL'ye genişledi. Ocak-Eylül döneminde geçen yıl 46,0 milyar TL olan nakit faiz dışı fazla 96,2 milyar TL'ye, toplam nakit cinsi açık 75,1 milyar TL'den 88,0 milyar TL seviyesine çıktı.

Hazine uluslararası piyasalardan 3 yıl vadeli sukukla 2,5 milyar dolar borçlandı. İhalede kupon oranı %9,75 olurken, sukukun yatırımcısına getirisi %9,758 ve benzer vadedeki mid swap ile arasındaki fark 545,5 baz puan olarak gerçekleşti. İhraçta satışın %57'si Orta Doğu, %21'i Türkiye %8'i Amerika, %7'si Avrupa, %6'sı Birleşik Krallık ve %1'i Asya ülkelerindeki yatırımcılara yapıldı. Bu ihraç ile Hazine'nin sene başından bu yana uluslararası sermaye piyasalarından yaptığı borçlanma tutarı 7,5 milyar dolara çıktı.

Şirket ve Sektör Haberleri

Enerjisa ve Enercon 1,2 milyar dolarlık yatırım sözleşmesi imzaladı. Enerjisa Üretim Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı-2 (YEKA-2) ihalesi kapsamında 1.000 megavatlık (MW) rüzgâr enerji santrallerinin (RES) yatırım ve işletmesini üstlenmek üzere Almanya merkezli Enercon Global GmbH ve Enercon Rüzgâr Enerji Santrali Kurulum Hizmetleri Ltd. Şti. ile sözleşme imzaladı. Sözleşme kapsamında 1.000 MW kapasiteli RES'ler 1,2 milyar dolar yatırım ile 2026 yılında kademeli olarak devreye alınacak.

Uludağ Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliği (OİB), Eylül ayı verilerini açıkladı. Buna göre, otomotiv endüstrisinin Eylül ayı ihracatı geçen yılın aynı ayına göre %11,7 artarak 2 milyar 753 milyon dolara ulaştı. Söz konusu rakam, sektörün bugüne kadarki en yüksek Eylül ayı ihracatına işaret etti. Bu yılın ilk 9 ayında ise otomotiv endüstrisi ihracatı yıllık %5 artarak 22,3 milyar dolara çıktı.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMI), Eylül ayı hava yolu yolcu istatistiklerini açıkladı. Buna göre, geçtiğimiz ay iç hat yolcu trafiği 7 milyon 222 bin, dış hat yolcu trafiği 12 milyon 128 bin olarak gerçekleşti. Transit yolcularla birlikte toplam yolcu trafiği geçen yılın aynı ayına göre %23,1 artarak 19 milyon 403 bin oldu. Toplam yolcu trafiği, 2019 yılı Eylül ayının %93'ü seviyesinde gerçekleşti.

Uluslararası Para Fonu (IMF), gelecek yıllarda önemli iklim finansmanına ihtiyaç duyulacağına dikkat çekti. IMF, Küresel Finansal İstikrar Raporu'nun "Yükselen Piyasalarda ve Gelişmekte Olan Ekonomilerde Özel İklim Finansmanını Artırmak: Zorluklar ve Fırsatlar" başlıklı 2'inci bölümünü yayımladı. Raporda, yükselen piyasa ve gelişmekte olan ekonomilerin, küresel sera gazı emisyonlarının 3'te 2'sini oluşturduğu ve birçoğunun iklim tehlikelerine karşı oldukça kırılgan olduğu vurgulandı. Raporda bu ekonomilerin 2050'ye kadar net sıfır sera gazı emisyonu hedefini sağlama yolunda ilerlemeleri halinde, yalnızca yenilenebilir enerjiye yönelik yatırım ihtiyaçlarının 2030 yılına kadar yılda 1 trilyon dolara ulaşabileceği kaydedildi. Emisyonları azaltma çabalarının Paris Anlaşması tarafından belirlenen küresel sıcaklık hedeflerinin gerisinde kalması halinde yükselen piyasalar ve gelişmekte olan ekonomiler için finansman ihtiyacının da keskin bir şekilde artacağı belirtilen raporda, tahminlerin emisyon seyrine bağlı olarak 2050'den sonra yıllık 520 milyar dolar ile 1,75 trilyon dolar arasında değiştiği bildirildi.

Şirket ve Sektör Haberleri

2022-2030 dönemi için Türkiye 16 milyar dolarlık yeşil tahvil potansiyeli taşıyor olabilir. Shura Enerji Dönüşümü Merkezi, 'Enerji Dönüşümü Perspektifinden Türkiye'nin Yeşil Tahvil Potansiyeli' başlıklı politika notunda söz konusu dönemde yatırım ihtiyacının 135, finansman ihtiyacının 107 milyar dolar olduğu öngörüsünü yinelerken finansman ihtiyacının %15'lik kısmının yurt dışı yeşil tahvil ihraçlarıyla karşılanabileceği belirtti. Notta kamu kuruluşları, sanayi ve hizmetler sektörü, enerji sektörü ve finans sektörünün toplam 16 milyar dolarlık, yıllık ise ortalama 1,8 milyar dolarlık yeşil tahvil potansiyeli bulunduğu ifade edildi.

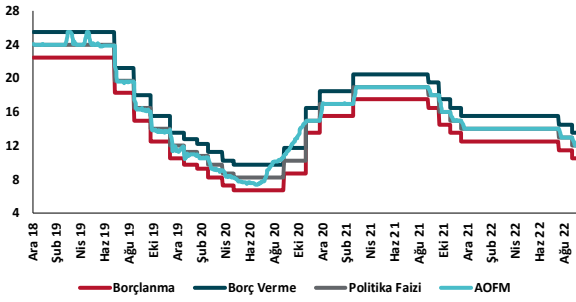
Avrupa'da enerji tasarrufuna ilişkin adımlar devam ediyor. Brüksel'de kira artışları konutların enerji sınıflarına göre yapılabilecek. Enerji performansı A, B, C ve D sınıfında olan evlerin kiralara enflasyon oranına bağlı endeksleme sistemi uygulanacak. Enerji sınıfı E olan konutların kiralara endeksleme oranının %50'si kadar yükseltilebilecek. En düşük enerji verimliliğine sahip olan F ve G sınıfındaki evlerin kiralara ise bu yıl zam yapılamayacak. İtalya hükümeti, kışın enerji tasarrufu için doğal gazla ısınmada tüketimi düzenleyen bir kararname çıkardı. Kararnameye göre kaloriferlerin dönem ve saat sınırlaması bölgesel olarak değişikliğe uğrayacak. Kaloriferler en güneydeki Akdeniz adalarının olduğu A Bölgesi'nde 8 Aralık-7 Mart döneminde açılacak ve günde 5 saat çalıştırılacakken, ülkenin en soğuk kesimi olan kuzeydeki Alp dağlarının geçtiği yerler ve iç kesimdeki dağlık alanlar olan F Bölgesi'nde ısınma için herhangi bir dönem ve saat sınırlaması getirilmedi. Kararnameye göre, ülke genelinde kaloriferlerin kullanımı, toplamda 15 gün kısaltılacak. Hükümetin bu enerji tasarrufu kararnamesiyle iç piyasada doğal gaz kullanımında 2,7 milyar metreküp tasarruf sağlayabileceği ifade edildi.

Avrupa Birliği (AB) ülkeleri doğal gaz fiyatının azaltılması için alternatif yolları değerlendiriyor. Avrupa Birliği Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen yaptığı açıklamada, savaşın başında AB'nin Rusya'dan aldığı gaz miktarının Avrupa toplam ithalatına oranının %41'i olduğunu, bu oranın %7,5'e indiğini vurgularken, ilkbaharda AB ülkelerin ortak gaz alımına başlamasının çok önemli olduğunu ifade etti. Doğal gaz fiyatlarını düşürme konusundaki soruya ise doğal gaz fiyatlarında indirim birkaç yolla yapılabileceğine değinirken güvenli tedarikçilerle anlaşmalı bir fiyat koridoru belirlenebileceğinin altını çizdi. Başkan von der Leyen, enerji piyasaları konusunda geniş kapsamlı bir reformun karmaşık bir süreç olduğunu ve ancak gelecek yıl başında yapılabileceğini anlattı.

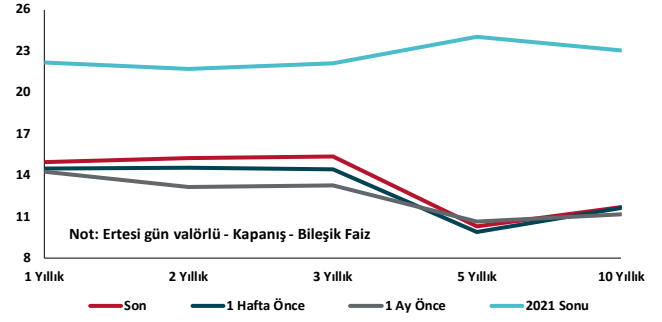
Ağustos ayına ilişkin ait yatırım teşvik belgesi listesi Resmi Gazete'de yayımlandı. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yayımlanan listeye göre, Ağustos ayında 1261 yatırım teşvik belgesi verildi. Belge alan projelerin yatırım tutarı 47,47 milyar TL olarak hesaplandı. Ağustos ayında en yüksek tutarlı teşvik belgesi, 2,16 milyar TL ile Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.'nin yatırımı için düzenlendi.

Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ) yeraltı doğal gaz depolarının %100 dolulukta olduğunu açıkladı. Açıklamada Silivri Yer Altı Doğal Gaz Depolama Tesisi rezervuarlarında 4,6 milyar metreküp depolama gazı bulunduğu hem Tuz Gölü, hem de Silivri Tesislerinde depo doluluk oranının %100'e ulaştığı belirtildi.

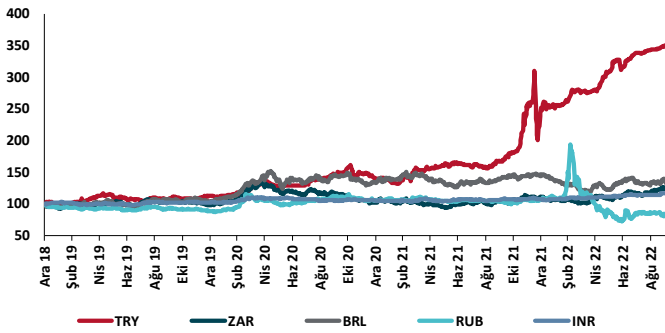
TCMB Faiz Koridoru

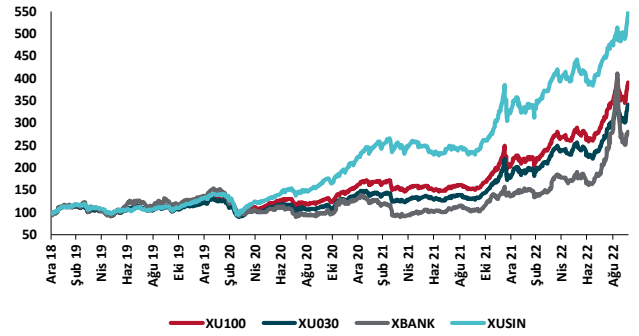
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi (%)

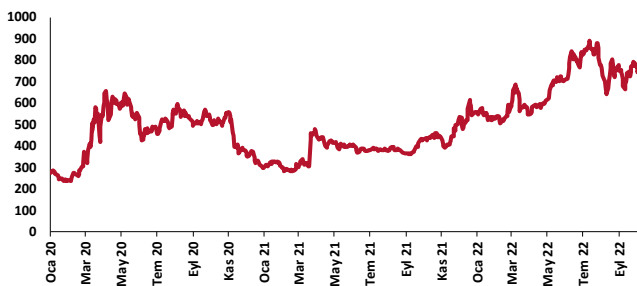
USD/GOÜ Para Birimleri (31/12/2018=100)

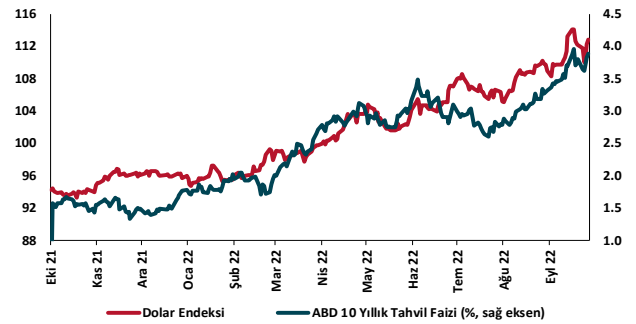
Ulusal Hisse Endeksleri (31/12/2018=100)

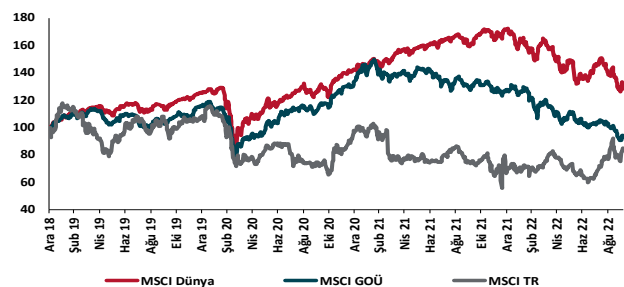
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi (baz puan)

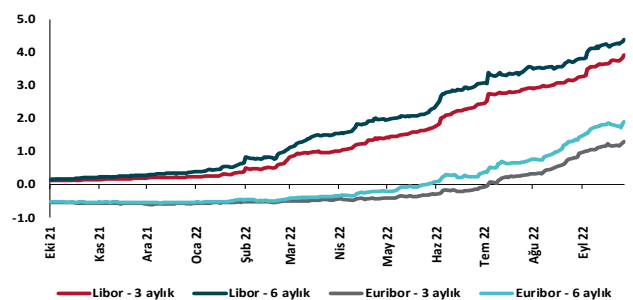
Dolar Endeksi ve 10 yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

MSCI Hisse Endeksleri (31/12/2018=100)

Küresel Gösterge Faizler (%)

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

Meclisi Mebusan Cad. No 81

Fındıklı İstanbul 34427, Türkiye

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2022 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.